

Politik Bilim

Üniversitenin tökezlediğinin farkında mısınız?

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

*“Yeni YÖK Başkanı Çetinsaya,
Gülen cemaatinin gazetesi Zaman’da yazdığı yazılarla da tanınıyor.
Gülen’in onursal başkanlığını yaptığı Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı’na üye...”*
(Gazetelerden)

Yenilik politikalarıyla uğraşanlar ‘tökezleme’ sözcüğüne ‘pazar tökezlemesi’ ya da ‘sistemik tökezleme’ terimlerinden dolayı âşinâdırlar. Biliyorsunuz, pazar ekonomilerinde, sanayi kuruluşlarının ARGE yapması ekonomik bir faaliyettir. ARGE yapan bunu getirisi için yapar. Ama bu faaliyetin riski yüksektir. Çünkü başarıyla sonuçlanmama olasılığı yüksektir. Başarılsa bile, ARGE’yi yapan sanayici beklediği getiriyi elde edemeyebilir. Harcamayı yapar, yeni bir ürün geliştirir, pazara sunar; ama birileri bunu kopyalar ve haksız yere sanayicimizin kazancına ortak oluverir. Bu ve benzeri nedenlerle, sanayiciler ARGE’ye yatırım yapmaktan çekinirler. Sonuçta, pazara, ekonominin büyüerek ayakta kalmasını sağlayacak oranda yeni ürünler sunulamayabilir. İşte buna ‘pazar tökezlemesi’ dendiğini bu köşenin okuyucuları da hatırlayacaklardır.

“Sistemik tökezleme”yi de, yine çok yüzeysel de olsa şu örnekle hatırlatayım. Diyelim, sanayimiz gelecek vadeden belli bir dalda atılım yapmak istedi. Artık o dalda yeni ürünler geliştirip dünya pazarlarında ciddi bir pay sahibi olmak istiyor. Bunun için ARGE yapmaya da istekli; ama bilim ve teknolojinin pek çok alanında çok önemli bir birikime ve ARGE kapasitesine sahip bulunan üniversitelerimizde sanayinin o daldaki ARGE yeteneğini tamamlayacak, eksikliğini giderecek hemen hiçbir bilgi ve deneyim birikimi yok; ARGE kapasitesi de yok... Bellidir ki, sanayideki o atılım hevesi boşa çıkacaktır. Üniversitelere, yönelimleri açısından ışık tutacak ulusal öngörü eksikliği ya da ulusal bir yetenek yaratılmasında ilgili kurumlar arasında eşgüdümü sağlayan mekanizmadaki bir kopukluk bu gibi durumlara yol açar... İşte bu da ‘sistemik bir tökezlemedir.’

Ben burada biraz daha farklı bir tökezlemeden, bir kurumun, üniversitenin tökezlemesinden söz ediyorum. Her şey apaçık ortada: 2002 Kasım’ında başlayan siyasî sürecin aktörleri, Osmanlı’nın düşünce evrenine yüzyıllarca hâkim olan dinsel dogmanın karanlığını yeniden bu ülkenin üzerine indirme yolundadırlar. Bunun, bilim dünyası açısından ilk çarpıcı kanıtı, iki bilim kurumunu, **YÖK** ve **TÜBİTAK**’ı, iş başına gelir gelmez, siyasî İslâm’ın merkezî bürokratik otoritesine bağlamaları; son çarpıcı kanıtı da, bu yılın ikinci yarısında çıkardıkları kanun hükmünde kararnamelemlerle, kamu yönetimine yaptıkları köktenci müdahaledir. Bu müdahalenin sonucunda, kamunun, aralarında **TÜBA**’nın da bulunduğu **diğer bilim kurumları dâhil**, bütün kurumları bürokratik merkeziyetçi, katı bir devlet yapısının birimleri hâline getirilmişlerdir.

Bu sâdece organizasyonel bir değişiklik değil, aynı zamanda, bu kurumlardaki bütün kilit kadrolara, siyasî platformda temsilciliğini yaptıkları katı inanç sistemine mutlak bağlı insanları yerleştirme harekâtıdır. Bilim kurumlarına yaptıkları son müdahale de, Çankaya’nın şemsiyesi altında, üniversiteyi YÖK’ün, dolayısıyla da mevcut siyasî iktidarlarının sultası altına almaya yönelik kadrolaşma harekâtlarının son aşamasıdır ve bu kadrolaşmada gözettikleri başat ölçüt de, söz konusu inanç sistemine mutlak bağlılıktır.

Dinsel dogmayı esas alan bir düşünce sisteminin yaşamın her alanında hâkim kılınması, bilimi kökten kurutacak çorak bir iklim yaratır. Temel varlık nedeni bilim alanında araştırma yapmak ve bilimi öğretmek olan üniversitenin yaşamını sürdüremeyeceği bir iklimdir bu... Ama görülen o ki, üniversite, kendi varlık nedenini ortadan kaldıracak bu sürece karşı sessizdir. Demek ki üniversite

çoktan tkezlemiş... Bu tkezeleme, aynı zamanda, ulusal yenilik sistemimizde olmazsa olmaz bir halkanın yok olması, sistemin yok olması demektir...

Sorum, özellikle, ülkenin bilim ve teknolojiye, ülke sanayinin yeni ürünler, yeni üretim yöntemleri geliştirmede yetkinlik kazanması için uğraştığını düşünenlere: Bu tkezlemenin farkında mısınız?

CBT. 23 Aralık 2011